

Szczecin, dnia 20 lutego 2012 r.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W SZCZECINIE**

WOOS-OSZP.610.70.2.2011-KM

Urząd Gminy w Stepnicy
WPLYNEŁO
21.02.2012
127212
Nr ew..... podpis.....

P. Sordalawek
do delegacji inżynierskiej
21.02.12

**Wójt Gminy Stepnica
ul. Kościuszki 4
72-112 Stepnica**

Działając na podstawie art. 30 ust. 3 i art. 91 pkt 2a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 Nr 151 poz. 1220 ze zm.), w związku z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 130, poz. 871), w odpowiedzi na pismo Wójta Gminy Stepnica z dnia 30 stycznia 2012 r. (data wpływu 1 lutego 2012 r.), bez znaku sprawy, dotyczące ponownego uzgodnienia i zaopiniowania projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica, poniżej informuję, co następuje.

1. Przedmiotem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica jest zmiana sposobu zagospodarowania terenu w części obrębów ewidencyjnych: Gąsierzyno, Piaski Małe, Stepniczka, Miłowo i Stepnica z przeznaczeniem tych terenów pod budowę elektrowni wiatrowych wraz ze strefami ich oddziaływania i zakazem zabudowy mieszkaniowej na stały pobyt ludzi w strefach oddziaływania elektrowni wiatrowych.
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica przyjęte Uchwałą Nr XXXVI/313/06 Rady Gminy Stepnica z dnia 23 czerwca 2006 r. wyznaczyło cztery obszary lokalizacji elektrowni wiatrowych. Aktualnie realizowana Uchwała Nr XIX/183/09 Rady Gminy Stepnica z dnia 23 kwietnia 2009 r., polega na podtrzymaniu trzech z czterech wyznaczonych uprzednio obszarów przeznaczonych do lokalizacji elektrowni wiatrowych, z poszerzeniem ich granic o tereny przyległe, pełniące funkcje stref oddziaływania elektrowni wiatrowych.
3. Obszar objęty przedmiotową zmianą Studium zlokalizowany jest w granicach obszaru Natura 2000 specjalnej ochrony ptaków „Łąki Skoszewskie” (kod PLB 320007). Niewielki fragment terenu po stronie wschodniej położony jest w granicach obszaru „Puszcza Goleniowska” (kod PLB 320012).
4. Do projektu zmiany Studium załączono:
 - „Prognozę oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica” (opracowaną przez Pana dr inż. Wojciecha Zyskę z zespołem, Szczecin 2010 r.),

- Aneks do „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica” sporządzonej w 2010 r. (zespół autorski: mgr Jerzy Tokarski – część planistyczna, dr Wojciech Zyska – część przyrodnicza, Szczecin 2012 r.).
5. W przedmiotowej sprawie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, pismem z dnia 26 kwietnia 2011 r., znak: WOOS-OSZP.610.70.2011.KM, wyraził swoje stanowisko i wydał nieuzgodnienie do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica.
- Podniesiono wówczas, iż lokalizacja na omawianym terenie farmy wiatrowej spowoduje:
- zmianę stosunków wodnych, co będzie miało wpływ na siedliska gatunków rzadkich i chronionych, będących przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000,
 - zmniejszenie liczebności populacji lęgowej derkaczy występującej na obszarze opracowania wskutek utraty i fragmentacji siedlisk, spowodowanej odstraszeniem ptaków przez pracujące turbiny wiatrowe, a także w wyniku zajęcia terenu pod poszczególne turbiny wiatrowe oraz rozbudowę infrastruktury energetycznej i komunikacyjnej związanej z obsługą elektrowni wiatrowych,
 - negatywny wpływ na gatunki ptaków z listy załącznika I Dyrektywy Ptasiej tj.: derkacza, lerki i gąsiorka; w granicach tej zmiany studium pojawiają się w sezonie rozrodczym inni przedstawiciele ornitofauny z listy załącznika I Dyrektywy Ptasiej m.in.: kania ruda, bielik, błotniak stawowy, dzięcioły, bocian biały, żuraw – ptaki te albo tu żerują albo przelatują przez teren na żerowisko lub z żerowisk na miejsce gniazdowania, dla niektórych są to fragmenty arealu legowiskowego,
 - zniszczenie części siedliska gąsiorka poprzez likwidację przydrożnych zakrzaczeń,
 - fragmentację terenu poprzez powstanie bariery przestrzennej pomiędzy Zalewem Szczecińskim a Puszcą Goleniowską,
 - efekt skumulowany z innymi już istniejącymi oraz projektowanymi farmami wiatrowymi,
 - a w efekcie naruszenie zapisów art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92 poz. 880 ze zm.).
6. W przedłożonym 30 stycznia 2012 r. Aneksie do „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica” sporządzonej w 2010 r. (zespół autorski: mgr Jerzy Tokarski – część planistyczna, dr Wojciech Zyska – część przyrodnicza, Szczecin 2012 r.), podniesiono, iż:
- 1) realizowana uchwała polega na podtrzymaniu trzech z czterech obszarów przeznaczonych do lokalizacji elektrowni wiatrowych, wyznaczonych w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica przyjętym Uchwałą Nr XXXVI/313/06 Rady Gminy Stepnica z dnia 23 czerwca 2006 r., z poszerzeniem ich granic o tereny przyległe, pełniące funkcje stref oddziaływania elektrowni wiatrowych (str. 4);
 - 2) w toku procedury sporządzania Planu ochrony ostoi ptasiej Natura 2000 PLB 320007 „Łąki Skoszewskie” (EMPEKO, Poznań 2008) w granicach analizowanych powierzchni zarejestrowano:
 - w granicach powierzchni leżącej na zachód od drogi Miłowo-Stepnica: 2 stanowiska bociana białego, 1 stanowisko bielika, 1 stanowisko kani rudej, 1 stanowisko derkacza, 1 stanowisko lerki,
 - w granicach powierzchni leżącej na wschód od drogi Miłowo – Stepnica na północ od rzeki Gowienicy: 4 stanowiska żurawia, 4 stanowiska kulika wielkiego, 3 stanowiska błotniaka łąkowego, 1 stanowisko sokoła wędrownego, 1 stanowisko rycyka, 1 stanowisko kropiatki,
 - w granicach powierzchni leżącej na wschód od drogi Miłowo-Stepnica na południe od rzeki Gowienicy nie stwierdzono żadnego stanowiska ptaka z listy załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

Oceniając wyniki tej inwentaryzacji oraz mając na uwadze warunki siedliskowe panujące w obrębie analizowanych terenów można stwierdzić, że wszystkie wykazane stanowiska bociana białego, bielika, kani rudej, błotniaka łąkowego, sokoła wędrownego, żurawia, kulika wielkiego, rycyka i kropiatki zostały naniesione w obrębie terenów otwartych, na gruntach rolnych, głównie użytkach ornym wykorzystywanych rolniczo, niespecyficznym dla tych gatunków. Należy je uznać za dane mało wiarygodne, a więc przyjąć, że wykazane tu stanowiska nie są stanowiskami lęgowymi, a co najwyżej przypadkowymi stwierdzeniami części tych gatunków (str. 25-26);

- 3) na potrzeby omawianej zmiany Studium prowadzona była inwentaryzacja ornitofauny od zimy 2007 r. do zimy 2009 r. (dwa pełne sezony wegetacyjne), która zweryfikowała sytuację zobrazowaną w Planie ochrony ostoi ptasiej Natura 2000 „Łąki Skoszewskie” (EMPEKO, Poznań 2008). Przeprowadzone obserwacje pokazały, że w granicach analizowanych 3 powierzchni objętych zmianą Studium gniazdują 3 gatunki ptaków z listy załącznika I Dyrektywy Ptasiej tj. derkacz, lerka, gąsiorek (str. 26-27);

W 2011 r. przygotowano projekt „Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLB 320007 „Łąki Skoszewskie”, którego załącznikiem było opracowanie pt. „Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLB 320007 Łąki Skoszewskie województwo zachodniopomorskie”, zwanej dalej Dokumentacją oraz mapy tematyczne. Analiza tekstu Dokumentacji wskazuje na znaczącą zmianę w podejściu do celów ochrony tej ostoi Natura 2000. Dokumentacja oraz projekt Planu Zadań Ochronnych diametralnie zmieniają wykaz gatunków kluczowych, które powinny być głównym przedmiotem ochrony w ostoi ptasiej Natura 2000. Wg SDF-u sporządzonego w 2008 r., przedmiotem ochrony, a tym samym wyznaczenia tej ostoi ptasiej Natura 2000 była lista 20 gatunków ptaków gniazdujących w obrębie tego obszaru. Jednakże autorzy tego dokumentu, sporządzonego w 2011 r., znacząco zweryfikowali tę listę. Stwierdzili, że 15 gatunków ptaków nie spełnia kryteriów uznania ich za gatunki kluczowe. Zmiana głównego celu ochrony tej ostoi poprzez znaczącą eliminację wykazu gatunków kluczowych, jest zgodna z wymogami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77, poz. 510).

Jednocześnie autorzy tej Dokumentacji oraz projektu Planu Zadań Ochronnych wskazali 5 gatunków ptaków tj.: kanię czarną, kanię rudą, bielika, kropiatkę i zimorodka jako gatunki, które powinny być dalej obiektem ochrony w granicach ostoi ptasiej Natura 2000 „Łąki Skoszewskie” PLB 320007 (str. 28). Wymienione gatunki nie gniazdują w granicach terenu objętego przedmiotową zmianą Studium.

Należy podkreślić, iż na załączniku graficznym Ryc. 10. Lokalizacja najpoważniejszych zagrożeń dla celów ochrony ostoi, autorzy Dokumentacji nie nanieśli jako zagrożenia budowy elektrowni wiatrowych, wskazano tylko teren położony na zachód od Gąsierzyna.

- 4) Z zestawienia tabelarycznego pomiędzy propozycjami ustaleń zadań ochronnych w stosunku do ptaków związanych z określonym biotopem a ustaleniami omawianej zmiany Studium dla tych terenów wynika, iż porównując zadania w stosunku do ptaków:
- związanych z terenami otwartymi oraz ustalenia dla zmiany studium, zapis jest zbieżny z celami stawianymi w projekcie zmiany studium,
 - związanych z terenami suchymi (dotyczy tylko powierzchni leżącej na zachód od drogi Miłowo-Stepnica) oraz ustalenia dla zmiany studium, zapis jest zbieżny z celami stawianymi w projekcie zmiany studium,
 - związanych z łąkami oraz ustalenia dla zmiany studium, zapis nie koliduje z celami stawianymi w projekcie zmiany studium,

- związanych z terenami leśnymi oraz ustalenia dla zmiany studium (w promieniu kilku kilometrów od granic trzech obszarów nie gniazduje żaden z gatunków ptaków szponiastych), stąd zapis jest zbieżny z celami stawianymi w projekcie zmiany studium (str. 29-30).
7. W Aneksie do „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica”, odniesiono się również do uzasadnienia pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, z dnia 26 kwietnia 2011 r., znak: WOOŚ-OSZP.410.114.2011.KM, i tak wykazano, że:
- Gowienica pełni funkcję korytarza ekologicznego ponadlokalnego dla bezkręgowców, głównie wodnych, minogów, ryb oraz płazów i gadów związanych z siedliskami wodno-błotnymi. Natomiast w bardzo ograniczonym zakresie pełni rolę tego korytarza dla ptaków i ssaków. Funkcjonowanie farmy wiatrowej dla tych organizmów nie będzie stanowiło zagrożenia i nie będzie powodować przekształceń w obrębie siedliska wodnego tego korytarza (str. 32);
 - tereny wskazane w zmianie Studium gminy Stepnica nie wymagają prowadzenia zmiany stosunków wodnych. Natomiast w szczególnych sytuacjach hydrologicznych, jakie występują w obrębie systemu wodnego Zalewu Szczecińskiego, może dochodzić do sporadycznych podtopień terenu tej powierzchni. Dla minimalizacji tego zjawiska można dobudować fragment wału przeciwpowodziowego wzdłuż np. Gowienicy, co sugerowali autorzy Prognozy. Nie wyklucza to jednak innych zabezpieczeń lub możliwości posadowienia wież na terenach zalewowych zgodnie z technologiami stosowanymi na akwenach wodnych, które nie ingerują w zmianę stosunków wodnych. Rodzaj stosowanych technologii dla poszczególnych lokalizacji będzie dopiero określany na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, tak aby nie doprowadzić do pogorszenia warunków funkcjonowania siedlisk przyrodniczych bytowania ptaków będących przedmiotem ochrony w granicach ostoi Natura 2000 (str.33);
 - przeprowadzona inwentaryzacja faunistyczna nie wykazała, aby oceniane 3 powierzchnie badawcze stanowiły miejsce koncentracji fauny specyficznej dla Zalewu Szczecińskiego, Rostoki Odrzańskiej i doliny Odry (str. 33);
 - w piśmie RDOŚ słusznie zwrócono uwagę na typy siedlisk wykorzystywanych przez derkacza (łąki o podłożu torfowym). Tego rodzaju siedliska w granicach 3 powierzchni objętych planem zmiany studium stanowią niewielką część ich arealu. Tak więc na etapie konstruowania planu inwestycji możliwym jest wyłączenie z ewentualnego zagospodarowania tego rodzaju siedlisk, które są lub były zasiedlane przez derkacza.
- Derkacz w świetle propozycji zapisów Planu Zadań Ochronnych przestałby być gatunkiem wymienionym w tej ostoi jako gatunek kluczowy. Liczebność derkacza w tej ostoi stanowi co najwyżej 0,1-0,2% krajowej populacji. Tak więc w tej ostoi, zgodnie z ustaleniami stosownych aktów prawnych, ten gatunek nie jest przedmiotem głównej ochrony (str. 34).
- Autorzy „Operatów szczegółowych i projektu planu ochrony dla Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Łąki Skoszewskie PLB 320007” (EMPEKO 2008), a także Waloryzacji przyrodniczej gminy Stepnica (BKP 1997, 2010) w trakcie swojej inwentaryzacji nie wykazali w granicach zmiany Studium stanowisk tego gatunku (...) (str. 35).
- W kwestii ciągłości istnienia stanowisk lęgowych derkacza w wyniku realizacji planów określonych w projekcie zmiany Studium wynika, że nigdzie w Polsce w obrębie wybudowanych i funkcjonujących farm elektrowni wiatrowych nie stwierdzono niekorzystnych zmian w występowaniu derkacza;
- na obecnym etapie niemożliwym jest określenie, czy w ogóle doszłoby do utraty części siedlisk gąsiorka poprzez likwidację przydrożnych zakrzaczeń. Na etapie zmiany Studium nie przewiduje się wycinania jakichkolwiek zakrzaczeń, ani zakresu prowadzenia innych prac.

Takie sugestie są możliwe do postawienia dopiero po sporządzeniu projektu inwestycji. (str. 36);

- waloryzacja przeprowadzona przez Pana dr K. Ziarnka potwierdziła obecność w granicach obszarów objętych zmianą Studium dobrze wykształconych i kadłubowych siedlisk przyrodniczych. Stanowią one, co zobrazowano na załączonych rycinach, tylko fragment powierzchni objętych zmianą Studium. Siedliska te można i należy na etapie mpzp wydelimitować i wprowadzić zapisy co do sposobu ich ochrony, tak aby nie pogorszyć ich dotychczasowego stanu. Na obecnym poziomie wiedzy o tego rodzaju inwestycjach, mając na względzie wyniki analizy występowania szaty roślinnej, można stwierdzić, że występują przesłanki za stwierdzeniem, że budowa parku wiatrowego jest możliwa bez uszczerbku dla cennej szaty roślinnej (str. 37);
- doświadczenia uzyskane z kilkuletniego monitoringu dwóch najbliższych farm wiatrowych Jagniątkowo i Zagórze leżących w gminie Wolin, tuż nad brzegiem Zalewu Szczecińskiego, pokazują, że w ciągu roku przez te farmy przelatuje bez szwanku kilkaset tysięcy ptaków. W wyniku funkcjonowania tych dwóch farm nie stwierdzono zauważalnego powstania bariery, która w znaczącym zakresie spowodowałaby zmianę zachowań ptaków w okresie migracji, w tym zmianę kierunków przelotów i ich intensywności (str.38);
- planowane zmiany Studium nie będą miały wpływu na trwałość obszaru Natura 2000 „Łąki Skoszewskie” i innych ostoi ptasich oraz siedliskowych zlokalizowanych w obrębie terenu zmiany Studium, na stan oraz trwałość populacji ptaków gniazdujących w obrębie obszaru Natura 2000 „Łąki Skoszewskie”, wymienionych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej, a także innych zwierząt ujętych na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej oraz na utrzymanie trwałości szlaków migracyjnych zlokalizowanych w obrębie tej ostoi ptasiej oraz na migrujące ptaki ujęte na liście załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Ta sama konkluzja dotyczy okresu koczowisk i zimowania w kontekście istotnego oddziaływania na obszar ostoi ptasich i siedliskowych Natura 2000 położonych w gminie Stepnica a wykorzystywanych przez ptaki w tych okresach (str. 38).

Mając na względzie powyższe, a zwłaszcza, że:

- 1) realizowana uchwała polega na podtrzymaniu trzech z czterech obszarów przeznaczonych do lokalizacji elektrowni wiatrowych, wyznaczonych w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica przyjętym Uchwałą Nr XXXVI/313/06 Rady Gminy Stepnica z dnia 23 czerwca 2006 r., z poszerzeniem ich granic o tereny przyległe, pełniące funkcje stref oddziaływania elektrowni wiatrowych,
- 2) z informacji zawartych w Aneksie do „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica” sporządzonej w 2010 r. (zespół autorski: mgr Jerzy Tokarski – część planistyczna, dr Wojciech Zyska – część przyrodnicza, Szczecin 2012 r.) wynika, iż planowane zmiany Studium nie będą miały wpływu na trwałość obszaru Natura 2000 „Łąki Skoszewski i innych ostoi ptasich oraz siedliskowych zlokalizowanych w obrębie terenu zmiany Studium, na stan oraz trwałość populacji ptaków gniazdujących w obrębie obszaru Natura 2000 „Łąki Skoszewskie”, wymienionych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej, a także innych zwierząt ujętych na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej oraz na utrzymanie trwałości szlaków migracyjnych zlokalizowanych w obrębie tej ostoi ptasiej oraz na migrujące ptaki ujęte na liście załącznika I Dyrektywy Ptasiej, stąd nie nastąpi naruszenie zapisów art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92 poz. 880 ze zm.),

uzgodniono przedłożony projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica.

p.o. REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Szczecinie
dr Przemysław Łagodzki

